

Satın alınan taze biberleri işleyen ev hanımlarına Kg başına ücret ödendiği, bu ücret için gider pusulası düzenlenip düzenlenmeyeceği ile ev hanımlarının bu işten dolayı esnaf muaflığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.45.15.01-GVK-40-27-88
Tarih	14.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

MANİSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Vergi ve Anlaşmalar Uygulama Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.45.15.01-GVK-40-27-88

14/09/2011

Konu : Satın alınan taze biberleri işleyen ev hanımlarına Kg başına ücret ödendiği, bu ücret için gider pusulası düzenlenip düzenlenmeyeceği ile ev hanımlarının bu işten dolayı esnaf muaflığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, satın aldığınız taze biberleri evlere dağıtarak veya ev kadınlarını işyerinize getirerek sap, tohum ve uç kısmını kestirme işi yaptırdığınızı, bu iş karşılığında kilogram başına belli bir ücret ödediğinizi belirtilerek, bu işi yapan ev hanımlarının esnaf muaflığından faydalanıp faydalanamayacakları ile ödemenin gider pusulası ile yapılıp yapılamayacağı ve herhangi bir vergi kesintisinin olup olmayacağı hususlarındaki Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, kimlerin esnaf muaflığından faydalanacakları da maddede bentler halinde sayılmıştır.

Aynı maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde, "Evlerde kullanılan dikiş, nakış, mutfak robotu, ütü ve benzeri makine ve aletler hariç olmak üzere, muharrik kuvvet kullanmamak ve dışarıdan işçi almamak şartıyla; oturdukları evlerde imal ettikleri havlu, örtü, çarşaf, çorap, halı, kilim, dokuma mamulleri, kırpıntı deriden üretilen mamuller, örgü, dantel, her nevi nakış işleri ve turistik eşya, hasır, sepet, süpürge, paspas, fırça, yapma çiçek, pul, payet, boncuk işleme, tığ örgü işleri, ip ve urganları, tarhana, erişte, mantı gibi ürünleri işyeri açmaksızın satanlar. Bu ürünlerin, pazar takibi suretiyle satılması ile ticarî, ziraî veya meslekî faaliyetleri dolayısıyla gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olanların düzenledikleri hariç olmak üzere; düzenlenen kermes, festival, panayır ile kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici olarak belirlenen yerlerde satılması muaflıktan faydalanmaya engel değildir." hükmü yer almakta olup, maddenin mülga ikinci fıkrasından sonra gelen üçüncü fıkrasında, ticarî, ziraî veya meslekî kazancı dolayısı ile gerçek usûlde Gelir Vergisine tâbi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacakları açıklanmış, son fıkrasında da "Bu muaflığın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü yoktur." denilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 264 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "2.2. Esnaf Muaflığı Kapsamında Evlerde Üretilebilecek Ürünler" bölümünde, anılan bentte sayılan emtianın imali için ödenen hizmet bedellerinin de ücrete ilişkin unsurları taşımamak kaydıyla, bu bent kapsamında değerlendirileceği açıklanmıştır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş, 13 numaralı bendinde esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerden (2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca);

a) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan emtia bedelleri veya bu emtianın imalinde ödenen hizmet bedelleri üzerinden % 2,

...

oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu belirtilmiş, 234 üncü maddesinde ise birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, taze biberlerin sap, tohum ve uç kısmını kesme işinin;

- Bir hizmet sözleşmesine dayalı olarak, işçi - işveren ilişkisi doğuracak şekilde veya devamlılık gösterecek şekilde işyerinizde yaptırılması durumunda, yapılan ödemelerin ücret kabul edilerek Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94, 103 ve 104 üncü maddelerine göre ücret olarak vergilendirilmesi,

- Ev hanımları tarafından evlerinde (herhangi bir bağıllık olmaksızın) yapılması halinde, bu işi yapan ev hanımlarının Gelir Vergisi Kanununun 9/6 bendi uyarınca esnaf muaflığı kapsamına değerlendirilmesi ve gider pusulası düzenlemek suretiyle yapılan ödemeler üzerinden, aynı Kanunun 94 üncü maddesinin 13/a bendi uyarınca %2 oranında gelir vergisi tevkifatının yapılması,

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026